

Anna-Maja Henriksson r ym.

Talousarvioaloite määrärahan lisäämisestä yleissivistävän koulutuksen käyttökustannusten valtionosuuteen ja -avustukseen (32 000 000 euroa)

Eduskunnalle

Suomen koulujärjestelmä kuuluu ainakin toistaiseksi maailman parhaimpiin. Siksi siihen on panostettava. Maksuton koulu on maamme yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon paras tae. Laaja yleissivistys, monipuolinen kielitaito ja sosiaaliset taidot ovat tärkeitä kansalaistemme ja maamme menestykselle. 1990-luvun laman aikana ymmärrettiin jättää osaamispanostukset säästöjen ulkopuolelle, mikä oli fiksua. Tämä olisi hyvä pitää mielessä myös nyt.

Panostaminen yleissivistävän koulutuksen yhdenvertaisuuteen on panostamista lasten hyvinvointiin ja osaamiseen. Yleissivistävän koulutuksen tulee kuulua Suomen koulutuksen ja osaamisen symboleihin. Suomalaisen koulujärjestelmän vahvuus ja lisäarvo on ollut yhdenvertaisten selviytymisedellytysten luominen kaikille lapsille heidän taustaan riippumatta. Vuonna 2015 tehty Pisa-tutkimus paljastaa huolestuttavia trendejä, jotka vahvistuvat entisestään.

Koulujen väliset erot ovat edelleen pienet Suomessa. Erot parhaiten ja huonoiten pärjäävien koulujen välillä ovat pienet. Alueiden väliset erot sen sijaan ovat suurempia. Länsi- ja Itä-Suomi pärjäävät huonoiten. Kodin sosioekonomisen aseman merkitys koulumenestykselle kasvaa Suomessa. Tämä koskee niin luonnontieteitä ja matematiikka kuin lukutaitoakin. Lukutaidon keskimääräinen tulos on laskenut eniten kouluissa, joissa on paljon oppilaita, joiden kotien sosioekonominen asema on heikko.

Jos nykyinen kehitys jatkuu, erot koulumenestyksessä eri sosioekonomisiin ryhmiin kuuluvien lasten välillä kasvavat. Koulutus, työttömyys ja yhteiskunnallinen asema periytyvät. Meidän tulee panostaa koulutuksen yhdenvertaisuuden parantamiseen, jotta kaikki lapset saisivat parhaat mahdolliset selviytymisedellytykset. Perusta lasten yhdenvertaisille edellytyksille luodaan jo varhaiskasvatuksessa. Tutkimusten mukaan laadukkaalla varhaiskasvatuksella on pitkävaikutteisia myönteisiä vaikutuksia lasten oppimiseen ja sosiaalisiin taitoihin aina teini-ikään saakka. Kansainvälisessä vertailussa, ja erityisesti pohjoismaisessa vertailussa, varhaiskasvatukseen osallistuminen on poikkeuksellisen alhaista Suomessa. OECD onkin useita kertoja kehottanut Suomea ryhtymään toimenpiteisiin varhaiskasvatukseen osallistumisen lisäämiseksi.

Yleissivistävän koulutuksen yhdenvertaisuuden parantamiseen osoitettuja varoja tulisi siten voida käyttää myös varhaiskasvatuksen yhdenvertaisuuden tukemiseen. Ruotsalaisen kansanpuolueen elokuussa 2018 hyväksymissä koulutusteeseissä korostetaan sitä, että koulun tulee luoda yh-

Talousarvioaloite TAA 159/2018 vp

denvertaiset edellytykset kaikille lapsille. Koulun tulee tukea ja kannustaa oppilaita, mutta tarvittaessa myös tarjota isompia haasteita ja haastavampia tehtäviä. Lähipäiväkotij- ja lähikouluperiaatetta tulee edistää. Ryhmän kokoonpano on aina otettava huomioon ryhmäkoosta päätettäessä, jotta kaikkien lasten oikeus oppimiseen turvataan.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta lisää 32 000 000 euroa momentille 29.10.30 yleissivistävän koulutuksen ja varhaiskasvatuksen yhdenvertaisuuden ja siten myös laadun parantamiseen.

Helsingissä 28.9.2018

Anna-Maja Henriksson r
Thomas Blomqvist r
Anders Adlercreutz r
Eva Biaudet r
Mats Löfström r
Mikaela Nylander r
Mats Nylund r
Veronica Rehn-Kivi r
Joakim Strand r
Stefan Wallin r